

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

2 april 2004

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst
waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten,
enerzijds, en de democratische republiek Libanon, anderzijds, en de slotakte,
ondertekend in Luxemburg op 17 juni 2002**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Stefaan Platteau**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Eric Van Rompuy ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Johan Van Brusselen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

2124 (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW PATRICIA CEYSENS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID EN E-GOVERNMENT	4
1. Totstandkoming van de overeenkomst	4
2. Doel van de overeenkomst	4
3. Voornaamste inhoudelijke bepalingen	4
4. Dubbel gemengd karakter van de overeenkomst	5
5. Schets van het partnerland	5
II. BESPREKING	5
III. STEMMINGEN	6
1. Artikelsgewijze stemming	6
2. Stemming over het geheel	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, werd op datum van dinsdag 23 maart 2004, het ontwerp van decreet houdende instemming met de Europees-mediterrane Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Libanon, anderzijds, na bespreking, bij unanimititeit aangenomen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW PATRICIA CEYSENS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID EN E-GOVERNMENT

1. Totstandkoming van de overeenkomst

Bij wege van algemene achtergrondsituering wijst de minister erop dat de Europese Gemeenschap (EG) sinds de tweede helft van de jaren zeventig samenwerkingsovereenkomsten gesloten heeft met de meeste mediterrane landen. Zo werden in 1976 akkoorden met Algerije, Marokko en Tunesië ondertekend, en in 1977 met Jordanië, Egypte, Libanon en Syrië.

Dit proces kreeg een nieuw elan met het Europees-mediterrane partnerschap (het zogenaamde Barcelona-proces), dat in november 1995 werd gelanceerd met de Verklaring van Barcelona. Het doel was een zone van stabiliteit en welvaart te creëren in het Middellandse Zeegebied. Tegen 2010 zou er een Europees-mediterrane vrijhandelszone moeten zijn. De overeenkomsten met Tunesië, Marokko, Egypte, Israël, de Palestijnse gebieden, Jordanië en Libanon zijn reeds ondertekend. Alleen Syrië blijft nog over.

2. Doel van de overeenkomst

De voorliggende overeenkomst beoogt een associatie tot stand te brengen tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Libanon, anderzijds.

Het sluiten van de overeenkomst kadert volgens de minister in het mediterrane beleid van de EU, waarvan de richtsnoeren vastgelegd werden door de Europese Raad van Essen van 9 en 10 december 1994 en de Europese Raad van Cannes van 26 en 27 juni 1995. Het Europees beleid heeft als doel

aan het partnerschap met de landen in het Middellandse Zeegebied op bilateraal en regionaal niveau een nieuwe dimensie te geven en bij te dragen tot de ontwikkeling van deze regio in een klimaat van vrede, veiligheid en stabiliteit.

De minister wijst er daarbij op dat de Euromediterrane akkoorden met de Maghreblanden (Marokko, Tunesië en Algerije) verschillen van de akkoorden met de Mashreklanden (waartoe Libanon behoort). Zo voorziet men voor de Mashreklanden in minder verregaande akkoorden en worden bijvoorbeeld de non-discriminatiebeginselen voor werknemers niet opgenomen.

3. Voornaamste inhoudelijke bepalingen

De overeenkomst creëert een algemeen kader waarin de banden met Libanon verder kunnen aangehaald worden. De onderlinge betrekkingen berusten op de klassieke beginselen van wederkerigheid, partnerschap, gezamenlijke ontwikkeling en eerbied voor de beginselen van de democratie en de mensenrechten.

Die doelstelling uit zich meer bepaald op de volgende vier domeinen : (1) de politieke dialoog ; (2) de industriële vrijhandel ; (3) de economische, sociale en culturele samenwerking en (4) een passende financiële samenwerking.

De belangrijkste punten van de overeenkomst zijn in concreto :

- een regelmatige politieke dialoog ;
- een dialoog op economisch, sociaal en cultureel gebied ;
- een vrijhandelszone die, overeenkomstig de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WHO), geleidelijk tussen de Gemeenschap en Libanon zal ingesteld worden gedurende een periode van maximaal 12 jaar ;
- bepalingen inzake het vrij verkeer van goederen, de handel in diensten, betalings- en kapitaalverkeer, mededingingsregels, bescherming van intellectuele eigendom en overheidsopdrachten ;
- bepalingen inzake economische en financiële samenwerking ;

- bepalingen die een verbetering van de regionale samenwerking beogen, met inbegrip van de creatie van een vrijhandelszone ;
- verbintenissen en samenwerking m.b.t. controle op illegale immigratie en terugname, m.b.t. de rechtsstaat, de strijd tegen drugs en tegen de georganiseerde misdaad en het witwassen van geld ;
- en tenslotte zijn er ook nog een aantal algemene en institutionele bepalingen.

4. Dubbel gemengd karakter van de overeenkomst

De minister laat daarna opmerken dat deze overeenkomst met Libanon in de Europese rechtsorde een gemengd karakter heeft, aangezien ze betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die nog onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Dit betekent dus dat de overeenkomst door elk van de lidstaten dient geratificeerd te worden.

Ook naar Belgisch recht gaat het trouwens om een gemengd verdrag. Het gemengd karakter (federaal / gemeenschappen / gewesten / Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) werd op 19 februari 2002 vastgelegd door de Werkgroep “gemengde verdragen”, adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De overeenkomst bevat immers een aantal bepalingen die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen (bvb. cultuur en onderwijs) en van de gewesten (bvb. milieu) vallen.

5. Schets van het partnerland

Aangezien de belangrijkste politieke en economische gegevens over het partnerland reeds opgenomen werden in de memorie van toelichting, wenst de minister zich in haar verdere toelichting te beperken tot de meest recente gegevens.

In het zuiden van het land vinden nog regelmatig bloedige confrontaties plaats tussen de Hezbollah-milities en het Israëlijs leger. Eind januari 2004 vond een gevangenenruil plaats tussen Libanon en Israël. Na drie jaar onderhandelen werd een Israëlijs zakenman ‘geruild’ tegen 23 Libanezen en 400 Palestijnen.

Begin januari 2004 werden er opnieuw doodstraffen uitgevoerd na een moratorium van 5 jaar, en dit

ondanks protest van de Europese Unie en mensenrechtenorganisaties.

De minister wijst er verder op dat de Libanese economie in essentie een diensteneconomie is met als voornaamste sectoren het bankwezen en het toerisme. De voornaamste troef is de kwaliteit van de arbeidskrachten, die op haar beurt het gevolg is van een goed onderwijssysteem. De landbouw en de industrie hebben zwaar geleden onder de oorlog en zijn onvoldoende competitief tegenover de buurlanden omwille van de hoge kosten, het gebrek aan lokale herstelmaatregelen, de omslachtige administratieve procedures en de moeilijkheid om te produceren volgens de normen van de geïndustrialiseerde landen.

De hervormingen die aangekondigd werden op de donorconferentie “Paris II”, die plaatsvond in november 2002, zijn uitgebleven en de toestand van de overheidsfinanciën is niet verbeterd. Het overheidstekort blijft aanzienlijk en de schuld blijft groeien.

De handelsbalans kent een structureel deficit. De handelspolitiek is immers zeer liberaal, wat de invoer bevordert en de uitvoer blootstelt aan concurrentie van de buurlanden.

De minister haalt verder aan dat de Vlaamse uitvoer naar Libanon, die er sinds 1998 bijna constant op vooruitging, in 2003 een terugval kende. Tijdens de eerste negen maanden van dat jaar voerde Vlaanderen voor 132 miljoen euro uit, wat ruim 20% minder was dan gedurende dezelfde periode van 2002.

Het associatieakkoord met de EU en de daaraan verbonden omvangrijke samenwerkingsfondsen zouden volgens de minister een dynamisch effect kunnen hebben op bepaalde sectoren die als prioritaair vastgelegd werden en nieuwe handelstromen kunnen teweeg brengen tussen Libanon en de EU.

Om al die redenen verzoekt de minister de commissieleden dan ook de Europees-mediterrane Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Libanon, anderzijds, te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

Bij de aanvang van zijn tussenkomst poneert de heer *Stefaan Platteau* dat de basisvereiste om constructief te kunnen samenwerken met een ander

land, er precies in bestaat dat er rust en orde moeten heersen in het partnerland in kwestie. En niet-tegenstaande het feit dat de burgeroorlog al sinds 1991 – na vijftien jaar bloedig en vaak bruto geweld – is geëindigd, is Libanon volgens de heer *Stefaan Platteau* nog altijd niet echt tot rust gekomen. De Libanese regering heeft trouwens slechts impact op ongeveer tweederde van het nationale grondgebied. In het zuiden is de Hezbollah nog altijd erg sterk, terwijl er zowat overal elders in het land ook nog een behoorlijke Syrische militaire aanwezigheid is.

De instabiliteit lijkt er trouwens zelfs weer enigszins toe te nemen. Nog maar in 2003 heeft het land, bijvoorbeeld, af te rekenen gehad met zware sociale onrust, gepaard gaande met een massale stakingsgolf.

Desalniettemin meent de heer *Stefaan Platteau* dat, in een geest van constructief engagement, het wel degelijk aangewezen is om het voorliggende Euro-mediterrane akkoord met Libanon goed te keuren. Het kan er immers mee toe bijdragen om opnieuw een zekere stabiliteit te brengen in het land. De economische betrekkingen tussen Libanon en de Europese Unie kunnen er immers maar wel bij varen, hetgeen op zijn beurt het algemeen welvaartspeil in Libanon kan helpen opkrikken en dus mee kan bijdragen tot het wegnemen van de oorzaken van de huidige sociale onrust. Overigens wijst de heer *Platteau* er nog op dat er ook al duidelijk sprake is van een zekere opleving van de endogene economische activiteit (horeca, toerisme, e.d.m.) in Libanon. Dit, samen met een intensifiëring van de internationale handel, kan het land er, volgens de heer *Platteau*, op termijn weer bovenop helpen.

De VLD-fractie zal dit akkoord dus goedkeuren, zich weliswaar ten volle bewust zijnde van het feit dat het hier om een enigszins problematische verdragspartner gaat.

De heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, voegt daar nog aan toe dat men ook een andere belangrijke dimensie niet uit het oog mag verliezen. Stabiliteit in de Midden-Oostenregio is met name ook heel belangrijk voor Europa. Libanon bewijst trouwens hoe volatiel het Midden-Oosten was, en in wezen nog steeds is. Voor de burgeroorlog was het immers een zeer welvarend en zelfs progressief land. Doordat het op een bepaald moment – omwille van een veelheid aan factoren – werd meegesleurd in de onafwendbare geweldspiraal, die zo typerend is voor bepaalde periodes van het Midden-Oostenconflict, is het echter totaal te gronde gericht.

Ook de heer *Van den Brande* verklaart zich derhalve voorstander van het voorliggende akkoord, dat potentieel toch wel mee kan bijdragen tot de politieke stabiliteit van het land in kwestie.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van tien stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt het tweede artikel van het ontwerp van decreet daarna eveneens aangenomen bij unanimité van tien stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet “houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de democratische republiek Libanon, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 17 juni 2002”, tenslotte eveneens aangenomen bij unanimité van tien stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Stefaan PLATTEAU Luc VAN DEN BRANDE